

JÖRN DONNER

DET FINNS ALLTID EN MORGONDAG

SIDAN 10

CJ LJUNGBERG

ESTETISKA STOCKHOLMS TINGSRÄTT

SIDAN 18

*En tidning för
kunskap och bildning*

LEKMANNADOMAREN!

En oberoende tidning för nämndemän som både är med och inte med i en nämndemannaförening.

Utgåva nr 1 2019

31 MARS 2019

Intervju med Morgan Johansson

Uppdrag
justitieminister

Sidorna 8-9

TOLK I DOMSTOL

Krav på opartiskhet
på högsta nivå

Sidorna 4-5

En politiker blickar tillbaka. Morgan Johansson fick förnyat förtroende som justitieminister.

FOTO: STAFFAN RINGSKOG

LEKMANNADOMAREN

NYA TIDNINGEN
FÖR NÄMNDEMÄNNEN
I SVERIGE

Årgång 1 Nr 1 mars 2019

Tidningen produceras av
AB Stockholms Östra
Bok- och Tidningsförlag.Redaktör - ansvarig utgivare:
Staffan Ringskog
Box 1046
262 21 Ängelholm
hagstigen@telia.com
stockholmeast@gmail.comLayout: Staffan Ringskog
tel 0431 13260Redaktionsråd nr 1
Lekmannadomaren:Hans Andersson
Strängnäs
tel 0731 421360Carl- Johan Ljungberg
Stockholm
tel 08 158016Leif Magnusson
Soluddsstigen 21
Tynningö
tel 070 6005151*Är du intresserad av
att vara med i redaktionsrådet,
meddela oss. Medlemmar i rådet
medverkar på idéell grund.
Ledamöter bidrar med goda
förslag till tidningens innehåll.*Om material ur tidningen,
liksom hel tidning, publiceras
i annat sammanhang, i tryckt
media eller på nätet, kan så-
dan publicering debiteras
från producerande förlag.Skriftligt tillstånd krävs från
förlag för sådan publicering.
Vite utgår vid otillåten
publicering på nätet liksom
i tryckt media.Tidningen ansvarar
ej för insänt material.
Om inget annat anges är
flertalet artiklar i tidningen
skrivna av tidningens
redaktör.Insändare till tidningen kan
bäst skickas direkt till
redaktionens adress.
e mail till tidningen:
stockholmeast@gmail.comNästa nummer av tidningen
utkommer måndag 28 maj 2019

DEN OFTA ÅTERKOMMANDE FRÅGAN OM NÄMNDEMÄN

Varför vi har nämndemän och varför politiska partier nominerar

För en tid sedan lyssnade jag på Gomorron Världen.

Programmet sänds i P1 mellan 9- 11 på söndagarna. En mycket bra och trivsamt början på dagen.

I slutet av den inledande timmen följer en diskussion med de tre deltagarna i den återkommande panelen.

En av de sista frågorna som de tre ska ta ställning till är:

Ska vi ha lekmannadomare i landets domstolar ?

Svaret hos två av de tre var ja-kande, den tredje ogillade idén med lekmannadomare.

Argumenten har jag hört förut. "Vi ska inte ha politiskt tillsatta domare".

"Det är fel att ha personer utan juridisk skolning i domstolen."

"Det ska enbart vara juridiskt kunniga som ska bestämma om en människa ska frias eller fällas."

Vad som sällan förs fram är varför vi har lekmannadomare i domstolarna överhuvudtaget.

Skälen är många.

Nämndemän ska fungera som något som kontrollerar. En allmänhetens öga i domstolen. Att bidra till att allt går rätt till.

Nämndemännens uppgift är också att bidra till att domar formuleras på ett så klart och tydligt sätt som möjligt.

Att svenskan är en klar och tydlig svenska och inte en exess i ett juridiskt främmande språk.

Många av nämndemännens försvarare hänvisar ibland till domstolar utan lekmän.

EU- domstolen exempelvis. Många av domarna där författas ofta på ett synnerligen snårigt sätt, påpekar nämndemännens försvarare.

Ett stundtals exkluderande och svårförståeligt språk. Ett exempel på varför lekmän är viktiga i en domstol.

Paneldebattören som ogillade nämndemän påpekade att lekmannadomarna inte är juridiskt skolade.

Vad som kunde ha sagts i det sammanhanget var: Detta är ju inte alls meningen.

Syftet med en lekmannadomare är just det, att inte vara ju-

ridiskt skolad.

Nämndemännens medverkan är att öka förankringen för domstolarna bland allmänheten. Att öka rättsväsendets legitimitet.

Till slut.

Varför har då de politiska partierna fått uppdraget att nominera personer till uppdraget ?

Den intelligenta tanken är följande:

Partierna representerar allmänheten.

En medlem i ett parti ska kunna gå tillbaka till sitt parti och påpeka något som vederbörande uppfattar som brister i lagstiftningen. Så är tanken.

I bästa fall påpeka något som förbättrar, något som ökar rätts-säkerheten. Något som sålunda kan sluta i en proposition i riksdagen.

Bra eller dåligt tänkt ?

Nämndemännens vara eller icke vara. Ett ämne vi lär återkomma till fler gånger i denna spalt.

Staffan Ringskog
Redaktör

SAMARBETANDE NÄMNDEMÄN

Under hösten samlas vi till möte.

Vi ses i november. Ett förslag är i Eskilstuna.

Ett möte som innefattar

- föredrag av känd profil i rättsdebatten
- diskussion om hur vi ska stärka nämndemännens roll i Sverige - ska vi bara tala arvoden ?

Nämndemän har funnits i Sverige sedan 1280-talet.

VÅR UPPGIFT ÄR BLAND ANNAT:

1. att bidra till allt går rätt till i domstolen.
2. att bidra till att domar författas på ett begripligt sätt.
3. att vi kan gå tillbaka till partierna och påtala brister, om sådana finns - skälet till varför partier nominerar nämndemän
4. att stärka rättsliga systemets förankring, legitimitet
5. att minska avståndet mellan domstolarna och allmänheten - stärka allmänna rättsmedvetandet.
6. att fortsätta den rättsliga tradition som inleddes på 1280-talet.

VÄLKOMMEN!

För vidare information:
Staffan Ringskog tel 0431 13260
stockholmeast@gmail.com

Hans Andersson Stallarholmen Strängnäs
tel 0731 421360 hansvilhelm@telia.com

Brottsförebyggande Rådet inleder nya studier om brott

Brå, Brottsförebyggande Rådet har beslutat att initiera ett nytt forskningsprojekt avseende brottslighet och kriminellas bakgrund. Brå gör det efter att en rad politiska krav höjts på att en sådan utredning ska komma till stånd. Vad många i debatten eftersökt är basfakta vad gäller bakgrund.

I ett tidigare pressmeddelande förra året gick Brå ut och meddelade att myndigheten kunde tänkas göra sådan grundläggande forskning. Moderaterna har exempelvis profilerat sig i frågan. I en rapport från 2005 kartlades kriminellas bakgrund. Man kom här fram till en överrepresentation hos vissa grupper var tydlig gällande exempelvis vissa sexualbrott. Brå menar att en ny studie behövs för att beslutsfattare ska ha tillgång till uppdaterade underlag.

I det tidigare pressmeddelandet skrev Brå:

”Det kan nu konstateras att efterfrågan i samhällsdebatten på uppdaterade underlag om relationen mellan brott å ena sidan och härkomst och migration å andra sidan, är så stark att myndigheten behöver överväga möjligheterna igen.”

Nu har alltså Brå bestämt sig. En rapport ska bli aktuell 2021. Undersökningen kommer att avse olika typer av brott, exempelvis våldsbrott, sexualbrott, däribland våldtäkt samt olika typer av tillgreppsbrott.

Under 2019 meddelade Brå att det förelåg ett behov av nya underlag om relationen mellan brott å ena sidan och härkomst och migration å andra sidan.

Tidigare forskning

Arbetet har nu inletts med en kunskapsöversikt över tidigare nordisk forskning om brottslighet och bakgrund som är planerad att publiceras efter sommaren. I och med att regeringen nu har beslutat om myndighetens regleringsbrev har Brå kunnat slutföra arbetet med årets verksamhetsplan.

Brå kommer nu att genomföra en särskild studie avseende registrerade misstankar om brott bland personers bakgrund. Studien kommer innehålla liknande frågor som i myndighetens studie från 2005, men dess utformning kommer att göra det möjligt att följa utvecklingen över tid och även belysa fler frågor än i den tidigare studien.

Utöver detta, ser Brå också andra gräns- och migrationsrelaterade kunskapsbehov på det kriminalpolitiska området, bland annat brott mot asylsökande. Därför kommer Brå att studera utsatthet för brott på asylboenden, svårigheter för rättsväsendet att upptäcka och utreda brott på dessa boenden och hur dessa brott kan förebyggas. Studien är planerad att publiceras 2020

”Att tolka innebär alltid en rik arbetsvecka”

ATT HA HELA SVERIGE SOM SITT ARBETS

Att ha hela Sverige som sitt arbetsfält. Så kan man sammanfatta Anne- Marie Borgströms uppdrag som tolk. Hon tillhör en av landets mest rutinerade tolkar. Hon anlitas ofta av olika domstolar. Hon tolkar från grekiska, tyska och engelska till svenska.

Anne-Marie Borgström anlitas av domstolar i hela landet.

FOTO: STAFFAN RINGSKOG

- Jag började som tolk 1982, säger Anne Marie Borgström, 63 år. Jag gick ut gymnasiet på 1970-talet, Jag utbildade mig till läkar-sekreterare.

- Språk har alltid varit ett stort intresse. Efter några år beslöt jag mig för att sadla om. Jag arbetade en tid som reseledare i Aten. Jag inledde språkstudierna med att läsa

grekiska, därefter tyska och sedan engelska. Allt med siktet inställt på att bli tolk.

Fullspäckad arbetsvecka

Ann Marie Borgström brukar ha en fullspäckad arbetsvecka. Hon är egenföretagare med en ordentlig arbetsvecka. Hon gillar verkligen

sitt jobb som tolk. Hon är ofta anlitas som tolk av Sveriges domstolar för några av de svåraste tolkuppdragen. Hon får också uppdrag som hör svensk sjukvård till.

Ibland får hon frågan om dagens grekiska har mycket med antikens grekiska att skaffa.

Så är inte direkt fallet, men det finns ord i den moderna grekiskan som klart kan härledas till Platon och Sokrates dagar.

RIGE FÄLT

- Att jag en gång var läkarsekreterare drar jag viss nytta av i mitt jobb som tolk, säger hon. Mycket inom det medicinska har ju grekiskt ursprung.

Ibland får hon frågan om dagens grekiska har mycket med antikens grekiska att skaffa.

Så är inte direkt fallet, men det finns ord i den moderna grekiskan som klart kan härledas till Platon och Sokrates dagar, 700 år före Kristus och vår tideräkning.

Ungefär som att släktskapet i fornnordiska och svenska språket är tydlig.

Bildade grekiskan

- Den bildade grekiskan av idag kallas för *katharevousa*, påpekar hon. Det språket förekommer men är relativt sällsynt i dagens moderna Grekland.

Anne Marie Borgström instämmer starkt i detta att vara opartisk under en rättegång. Om motsatsen visar sig, är man inte kvalificerad för uppdraget. Samspelet med den åtalade fungerar alltid bra.

- Ibland kräver vissa mål förberedelse, säger hon. Att stämningsansökan ska vara översatt av mig är viktigt. Att förundersökningsprotokollen också är översatta är också viktigt. Underförstått, att dessa är mig tillsända före rättegång.

Bra arbetsmiljö

Anne Marie Borgström tycker att en domstol utgör en mycket bra arbetsmiljö.

Stämningen är alltid lugn och san- sad, eftertänksamheten är tydlig.

Anne-Marie Borgström reser mycket i sitt jobb som tolk.

FOTO: STAFFAN RINGSKOG

- Vissa talar dock för fort i en rättssal, säger hon.

- Om domaren påpekar att *"idag har vi tolk och därför är det av vikt med god diktion"* är en bra början på arbetsdagen.

Konstiga situationer uppstår sällan.

I motsats till sjukhusvärlden är mycket förutbestämt i en domstol.

Anne Marie Borgström har anlitats av domstolar i hela lan-

det, i Luleå, Umeå i norr, i Malmö i söder.

- Det kan ibland bli dryga resor, säger hon. Långväga resor innebär flyget, i annat fall tar jag bilen.

- Att vara tolk är nog ett av de bästa yrkena som finns, säger hon. Att tolka innebär alltid en mycket rik och stimulerande arbetsvecka.

- En verklig stimulans jag inte vill vara utan.

STAFFAN RINGSKOG

Brottsförebyggande rådets senaste statistik:

1054000 ANMÄLDA BROTT

Fler bedrägerier, färre stölder. fler våldtäkter

Under 2018 anmäldes cirka 1,54 miljoner brott, vilket är 34 800 fler anmälda brott jämfört med året innan. Ökningen är på två procent jämfört med föregående år. Kategorin som ökade mest av anmälda brott var i antal bedrägerier. Det som drar upp siffrorna markant är datorbedrägerierna. Utpressning är en annan brottstyp som ökar påtagligt.

Den enda typ av brott som minskar är stöld och tillgreppsbrott. Brottstyperna fickstöld, inbrottsstöld i bostad, fritidshus minskade mest.

Uppgifterna kommer från Brottsförebyggande Rådet, BRÅ.

Varje år presenterar BRÅ statistik avseende brottsutvecklingen i landet.

Statistiken som BRÅ presenterar är mycket omfattande.

Här följer sålunda en faktaspäckad text med statistik.

Brott mot person

Vad gäller brott mot person kan ungefär 289.000 sådana brott noteras under föregående år. En ökning med 1.790 brott, en procent fler jämfört med året innan.

Anmälda misshandelsbrott minskade totalt med 849 brott till 82 600 brott. Brott mot kvinnor över 18 år ökade till 28 400 brott (+3 %).

Brott mot män över 18 år minskade till 30 600 brott, minus sex procent. Misshandel mot barn 0-17 år ökade till 23 600 anmälda brott, en enprocentig ökning jämfört med 2017.

Våldtäkter

Våldtäkter är en otrevlig kategori som oftast skapar stora rubriker.

Under förra året anmäldes 7840 våldtäkter till polisen. I jämförelse med året innan en ökning med åtta procent.

Anmälda våldtäkter mot kvinnor över 18 år ökade till 4 230 .

Procentuellt en ökning med sex procent.

Anmälda våldtäkter mot män över 18 år minskade dock.

Under föregående år anmäldes 193 sådana våldtäkter, vilket är sju procent färre jämfört med året innan.

Anmälda våldtäktsbrott mot barn ökade med hela tretton procent. Anmälda våldtäkter här var hela 3 420 brott. Kategorin barn är här enligt statistiken i åldern 0-17 år,

Sexuellt ofredande

Kategorin sexuellt ofredande minskade.

10 500 brott polisanmäldes avseende sexuellt ofredande. 295 färre brott jämfört med 2017. Tre procent färre jämfört med föregående år.

Antalet anmälda brott om sexuellt ofredande mot kvinnor över 18 år minskade till 5 050. Fem procent färre jämfört med året innan.

Antalet brott om sexuellt ofredande mot män över 18 år ökade, till 449. Åtta procent fler.

Anmälningar om sexuellt ofredande mot barn 0-17 år minskade med en

procent. I antal 4 200 brott.

Fickstölder minskade mest

Totalt anmäldes 17 000 bostadsinbrott under 2018. Det är en minskning med 5 510 anmälningar . 24 procent färre jämfört med 2017.

Under 2018 anmäldes 445 000 stöld- och tillgreppsbrott vilket är en minskning med 41 300 brott, minus 9 procent, jämfört med 2017.

De brottstyper som minskade mest i antal var fickstölder, minus 17 procent,

Färre butiksrån

Personrånen ökade med elva procent, 6 890 anmälda brott.

Antalet anmälda butiksrån minskade till 519 anmälda brott. 29 procent färre butiksrån jämfört med året innan.

Under förra året anmäldes 7840 våldtäkter till polisen. Anmälda våldtäkter mot kvinnor över 18 år ökade till 4 230. Faksimilen gäller våldtäkt från ett tidigare år.

En orsak till minskningen är att butiker idag har mindre av kontantköp. Många affärer annonserar också att "här tas enbart betalning med kort".

Den slutliga statistiken över anmälda brott 2018, publiceras den 28 mars 2019.

Om statistiken

BRÅ skriver att ändamå-

let med statistiken är att ge en bild av utvecklingen hos de brottsutredande myndigheterna under den redovisade perioden.

Statistiken är deskriptiv . Den ger inga fördjupade förklaringar till nivåer eller de förändringar som skett över tid.

Eftersom statistiken endast omfattar de brott som kommit till rättsväsendets

känedom, ger den inte heller en bild av det totala antalet begångna brott i samhället.

För en mer heltäckande bild rekommenderas läsaren att gå in på BRÅ:s hemsida där rapporten avseende 2018 publiceras.

Brottsförebyggande rådet publicerar årligen statistik över brottsutvecklingen i landet.

Statistiken omfattar alla händelser som anmäls och registrerats som brott hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och andra brottsutredande myndigheter under det föregående året.

De anmälda brotten inkluderar även händelser som efter utredning visade sig inte vara brott.

Morgan Johansson är en speciell person att intervjuas. Han har haft ett större inflytande inom rättsväsendet än många andra justitieministrar. En gång var han faktiskt nämndeman. Han läste statskunskap vid Lunds universitet.

Många välkomnade valet av justitieminister 2014 när Stefan Löfven utsåg honom. Här spelar inte partifärg någon roll bland kommentarerna.

FÖR ETT TRYGGT SVERIGE

Morgan Johansson. Landets justitieminister, bördig från Ängelholm, boende i Lund. Inom svenskt rättsväsende är den allmänna åsikten att departementet här haft en av de bästa cheferna hittills.

"Han kan sitt ämne, han är tillmötesgående, han är ödmjuk och han är bra på att förankra."

Så har många sagt om denne justitieminister. Han har fyra arbetsamma år bakom sig – nu är han statsråd på nytt efter överenskommelsen i januari.

Morgan Johansson har som statsråd gjort sig känd som en mycket tillgänglig person. Han är lätt att samarbeta med, så säger de flesta som kommit i kontakt med den socialdemokratiska ministern.

Han är fri från prestige. Att nå goda resultat, stärka rättssamhället, tryggheten i landet, har varit viktigast för honom i jobbet som minister. Att stärka demokratin och den vanliga människans inflytande.

Hög integritet

Men han är också en person känd för hög integritet. Han har uppfattats som saklig, besjälad av att göra ett bra jobb och också kunna behärska jobbet. Att kunna ämnet, vara påläst, har varit ett signum för denne justitieminister, är en allmän mening.

Morgan Johansson har ofta nämnts som en möjlig efterträdare till partiordförande Stefan Löfven. Infrastrukturminister Anders Ygeman har varit ett annat namn i denna diskussion, liksom Peter Hultqvist och Magdalena Andersson, försvarsminister respektive finansminister i ministären Löfven.

Det intressanta med Morgan Johansson är att han aldrig gett intryck av att vara intresserad av uppdraget som ordförande. Han är här en typisk arbetare i trädgården. Han sätter partiets väl och landets väl i främsta rummet, inte sin egen karriär.

Nu tycker kanske vän av ordningen att denna text hittills varit för positiv. Något negativt bör väl framhållas, eller? Faktum kvarstår, det positiva överväger, det är en allmän mening, både inom socialdemokratin liksom bland flertalet övriga partier i riksdagen.

Viktigaste frågorna

Vilka har då varit de viktigaste frågorna under tiden som minister under första ministären Löfven?

Morgan Johansson är inte här sen att ange särskilt två viktiga områden.

- Den organiserade kriminalitetens kopplingar till alla skottlossningar, har varit ett område, säger han. Regeringen har arbetat aktivt mot dessa skjutningar. I framtiden måste dessa minskas ytterligare.

Ett annat område som Morgan Johansson håller fram är mäns våld mot kvinnor.

- Här har vi inom regeringen haft högsta prioritet, säger han.

Detta är ju något som verkligen också engagerat svenskarna. Inom regeringen har vi vidtagit motåtgärder som gett resultat.

Vilka har varit de mest utmanande ögonblicken under första perioden som justitieminister?

- Utan tvekan terrordådet på Drottninggatan i april 2017, svarar Morgan

Johansson. I det ögonblicket testades landet på en rad områden. Landets brottsbekämpande myndigheter sattes på prov. Det demokratiska Sverige sattes på prov.

Morgan Johansson påpekar att polisen idag griper fler misstänka för brott. Effektiviteten inom polisen har ökat. Ökade krav på rättssäkerhet kräver fler åklagare och domare. Nyligen invigde Morgan Johansson nya och moderna tingsrätt i Lund.

Moderniserade domstolar

Många domstolar har moderniserats i Sverige under Morgan Johanssons tid som minister.

Han tror dock inte på fler tingsrätter, ett förslag som exempelvis förts fram från Jacob Forssmed, viceordförande inom kristdemokraterna.

Morgan Johansson påpekar att landets häkten är ibland överbelastade. Beläggningen i år har många gånger varit 98 procentig.

- Regeringen har satsat stora belopp på förbättrad kriminalvård, säger Morgan Johansson. Renoveringsbehoven är i vissa fall stora. Det finns lokaler som nyttjas som byggdes på 1800-talet.

Hårdare straff kräver fler poliser. Under Morgan Johanssons tid som minister har han fått igenom att landet ska ha 10.000 fler poliser under kommande år.

Morgan Johansson, justitieminister som fick förnyat förtroende.

FOTO: STAFFAN RINGSKOG

Vad är styrkan inom svenskt rättsväsende?

- Styrkan är oberoende domstolar, svarar Morgan Johansson. Det är viktigt att vårt rättsväsende står fritt från politiskt inflytande.

- EU har här exempelvis kritiserat vissa länder för brister inom detta område.

- En sann demokrati har domstolar utan att politikerna försöker utöva infly-

tande. Här ligger Sverige och de skandinaviska länderna väl till.

- Ett system som vi ska slå vakt om.

Nämndemannasystemet
Vilken är din åsikt om nämndemannasystemet?

- Lekmannadomare innebär ett rättsväsende med full insyn från allmänheten, säger Morgan Johansson. Nämndemännens medver-

kan i domstolarna stärker domstolarnas legitimitet.

- Nämndemännen är också en sorts "ambassadörer". Utåt till människor utanför domstolarna.

- Lekmannadomarna kan berätta om vad som sker inom en domstol. Hur vårt rättsväsende är beskaffat. Uppdraget är viktigt. Mycket viktigt.

- Nämndemän fungerar också som ett kontrollor-

gan, säger Morgan Johansson. Med nämndemän i domstolarna isoleras inte juristerna i en specifik värld.

- Domarna som formuleras är skriva på begriplig och tydlig svenska. Nämndemännens närvaro i domstolarna bidrar till detta, detta är jag övertygad om.

STAFFAN RINGSKOG

Det finns alltid en morgondag

Vid någon tidpunkt i sitt liv föreställer sig människan att hon är halvvägs.

Detta ögonblick infaller företrädesvis vid jämna årtal, 40, 50 eller rentav 60, beroende på sinnesstämning och lynne.

Vad jag säger om känslan att vara halvvägs gäller långt ifrån alla.

Jag känner ett stort urval människor som delar in sina liv i tre perioder, barndom-ungdom (=frihet) arbetslivet och pensionsåldern (=frihet på nytt), varvid de med stor förväntan ser fram emot denna frihet, som de uppnår vid 60, 63, 65 eller 67.

Vi lever i en ganska ogenerös värld av tävlan och prestige där yttre framgång förväxlas med inre mognad.

”Vi lever i en värld där yttre framgång förväxlas med inre mognad.”

Känslan av ändlighet ger salt åt livet. Känslan av upptäckt och nya äventyr ger möjligheten att leva varje dag som vore detta den första eller den sista. I den meningen behöver ingen känna sig halvvägs. Det finns alltid en morgondag.

*Jörn Donner
Helsingfors*

Utdrag från sidan 527 ur Jörn Donners läsvärda memoarbok Mammuten.

KALENDERN

KRÖNIKA KRISTER LUMME

Bilder från en svunnen tid

Tycker ni om konst? Det gör jag.

Titta på de fina bilderna här intill. De är från Paris. Toulouse Lautrec heter konstnären.

Vi har alla sett dem förut. Fascinerats. Bländats.

Känt nostalgi.

Vad vi aldrig tänker på är hur hårda tiderna var då bilderna skapades. I det ögonblicket kanske allt vad nostalgi försvinner.

Hur såg man förr på straffets betydelse?

Jovisst, man kunde skicka människor till öar där de straffade hade svårt att överleva.

Australien befolkades tidigt av engelsmän som dömts för kriminella handlingar. Så gjorde britterna.

Frankrike skickade människor till närmast obebodiga trakter i Franska Guinea i Sydamerika.

Nog har utvecklingen gått framåt.

Eller hur är det egentligen med denna utveckling?

I hur hög grad rehabiliteras de människor som idag döms till långa fängelsestraff?

Statistiken talar sitt tydliga språk.

Huvuddelen av de dömda återkommer som brottslingar.

Flertalet fortsätter med kriminalitet.

Framtida debatt lär dock säkert handla om krav på hårdare straff. När brott och straff diskuteras. Inte vilken nytta straffen gör.

Kraven på hårdare straff verkar bara fler och fler stämna in i.

Men hårda straff gör ingen nytta. Det vet var och en som sett rättssamhället från insidan.

Hårda straff tillhör en svunnen tid. Precis som den tid då dåtida hård rättsskipning gällde då bilderna här intill skapades.

Håll fast vid humanismen!

Hockeyspelare döms till villkorligt för misshandel

En ishockeyspelare som utdelade ett kraftigt slag med klubban mot en motståndare (cross-checking) döms för misshandel till villkorlig dom.

I mars år 2015 pågick ett kval till SHL (Svenska hockeyligan).

Under en match i kvalet utdelade en spelare i ett lag ett kraftigt slag med klubban, en s.k. cross-checking, som träffade i nacken på en motståndarspelare.

Den spelare som utdelade slaget fick matchstraff och händelsen anmäldes till Svenska Ishockeyförbundets disciplinnämnd. Nämnden beslutade att stänga av spelaren i ett antal matcher.

Såväl tingsrätten som hovrätten kom fram till att slaget utdelats vid sidan av spelet och dömden ishockeyspelaren för misshandel till villkorlig dom och böter.

Högsta domstolen fastställer nu hovrättens domslut när det gäller bedömningen av gärningen, men bestämmer påföljden till villkorlig dom utan böter.

Högsta domstolen framhåller i domen att såväl handlingar som håller sig inom spelets regler som handlingar som strider mot dessa men håller sig inom spelets ramar normalt är tillåtna, även om de i och för sig uppfyller rekvisiten för t.ex. misshandel. Detta följer av brottsbalkens undantagsregel om samtycke och av de oskrivna reglerna om social adekvans.

Påföljden har av Högsta domstolen bestämts till villkorlig dom. Med beaktande av det disciplinstraff som spelaren tilldelats förenas den villkorliga domen inte med böter.

KALENDER

LEKMÄNNENS BETYDELSE HAR KOMMIT I SKYMDAN

Utan nämndemän riskerar vi undergräva

Föreställningen om inkompetenta nämndemän passar väl in i en samhällsdebatt som alltmer rör sig kring en konfliktlinje mellan experter och elit å ena sidan – och allmänheten å den andra.

Efter den uppmärksammade domen vid Solna tingsrätt har den offentliga debatten kommit att kretsa kring nämndemännens funktion i domstolarna.

Varför får överhuvudtaget amatördomare vara med och döma?

Förnyade krav

Profilerade jurister har tagit Solnaden till intäkt för att ånyo kräva att nämndemannasystemet avskaffas, antingen helt eller delvis.

Lekmännens betydelse för rättstaten har hamnat i skymundan i denna debatt.

Att lokalt utsedda lekmän ger legitimitet och upprätthåller förtroende för domstolarna. Att juristdomaren måste övertyga en nämnd, eller vice versa, innan dom faller. Och så länge Sverige inte utvecklat ett enpartisystem faller alla jämförelser med folkdomstolar.

Man kan ifrågasätta om partierna numera är en effektiv rekryteringsyta för lekmanndomare. I Norge och Danmark utses lekmän på likartat sätt

som i Sverige, men i stället för nominering genom partierna bereds nomineringarna direkt i kommunala kommittéer.

Rättsröta

Ett problem med de debatter om nämndemannasystemet som med jämna mellanrum blossar upp är att de ger en bild av en permanent rättsröta i domstolarna som är lika skadlig som falsk.

Andelen nämndemannadomar ligger runt 1 procent, och av dessa står sig en tredjedel i hovrätten, enligt en undersökning. Att nämndemännen skulle vara ett hot mot rättssäkerheten går inte att belägga.

Men föreställningen om de inkompetenta nämndemännen passar väl in i en samhällsdebatt som alltmer rör sig kring en konfliktlinje mellan experter och elit å ena sidan – och allmänheten å den andra.

Förhållandet mellan jurister och lekmän tycks gå åt samma håll, vilket knappast gagnar samarbetsklimatet i domstolarna.

På sociala medier ser man nu domare och advokater hamna i hätska konflikter med politiker, opinionsbildare och allmänhet. Särskilt när domare går in i sådana politiska diskussioner finns en risk att bilden av domstolarnas opartiskhet skadas.

N

TYDELSE YMUNDAN

Undergräva tilltron till rättsstaten

De flesta juristers jobb består i att lämna råd och förslag till beslut som lekmän fattar. Att övertyga lekmän är en del av juristrollen, och de skickliga juristerna lyckas oftare än andra.

Några opinionsbildare har försökt fösa in frågan i en falsk motsättning mellan folkvilja och konstitutionella rättigheter.

Rätten att bli dömd av sina likar är dock den första konstitutionella rättighet vi känner till.

Satt på pränt första gången i Magna Carta, är det en rättighet som även skyddas i den amerikanska konstitutionens liksom i danska Grundloven.

Både jury och nämnd har en i Sverige förbisedd maktdelande funktion. I en demokrati utgår all makt från folket, men maktöverföringen sker varken villkorslöst eller odelat.

Lagstiftandet villkoras av allmän rösträtt och återkommande val. Verkställande makten villkoras av kravet på parlamentariskt stöd. Även den dömande makten överläts med villkor och för Montesquieu var det engelska jury-systemet det bästa sättet för medborgarna att behålla lokalt inflytande och tämja en annars oin-

skränkt statlig domarmakt.

Målet enligt Montesquieu var att "den dömande makten, så fruktansvärd för mänskligheten ... blir osynlig". Medborgarna ska frukta domstolen, inte domaren ("craint la magistrature, et non pas les magistrats"). Nämndemannasystemet är utformat helt i enlighet med den här principen.

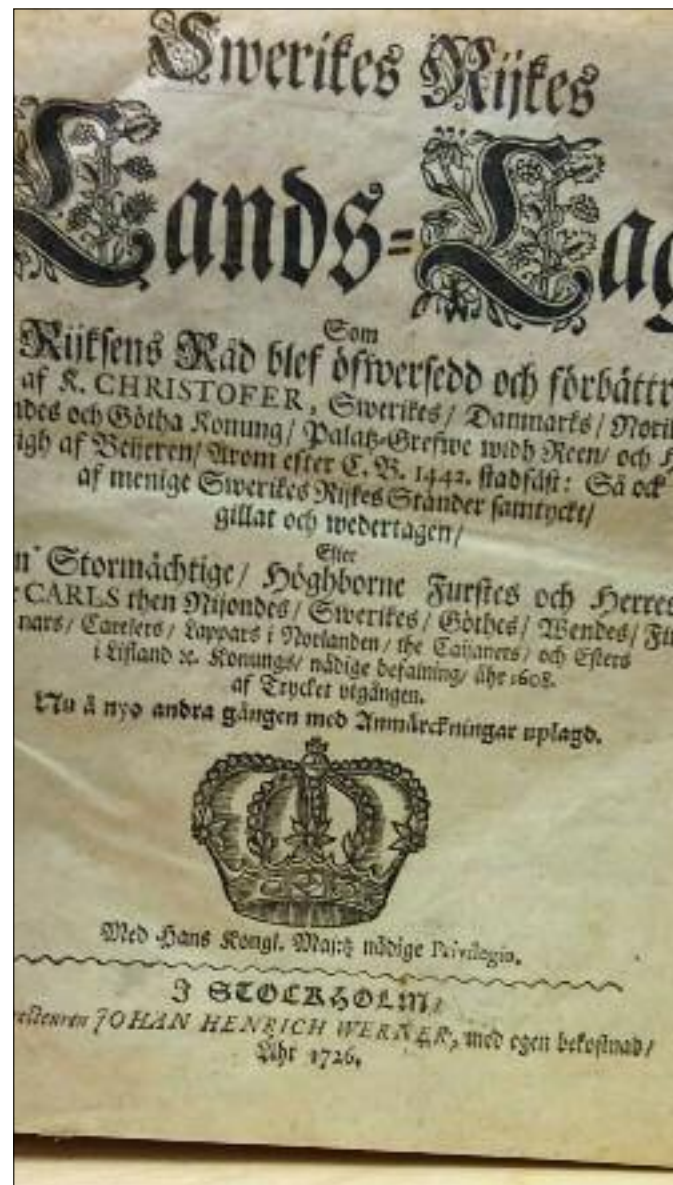
Ett rättsväsende helt utan lekmän går att föreställa sig, men väcker onekligen nya frågor.

Vad händer när jurister tillåts stänga in sig i slutna rum och efter överläggning med sig själva komma fram till dom?

I rättssalen blir nämnden ett kontrollorgan som säkerställer att utdömandet av straff inte blir en intern process för yrkesjurister med intressegemenskap. Sådana oberoende kontrollorgan blir allt viktigare i samhället i övrigt.

Utan nämndemän riskerar vi i längden att undergräva tilltron till rättsstaten.

*Richard Wessman
Skribenten är affärsjurist,
tidigare pressekreterare
och politiskt sakkunnig (M)
på Justitedepartementet
Texten tidigare publicerad i tidningen Kvartal.*

Christofers landslag.

**Nytt
miljötillstånd
för Saab
i Linköping**

Mark- och miljödomstolen fastställer nya miljövillkor för utsläppen till luft och vatten från flygplanstillverkningen och buller från den samlade flygverksamheten.

Det nya tillståndet ger Saab i Linköping möjlighet att fortsätta sin flygplanstillverkning med upp till 30 kompletta flygplan per år samt att bredda och förflytta rullbanan i sydostlig riktning när riksväg 35 byggts om.

Flytten av rullbanan innebär att bullerstörningarna för Linköpings tätort kommer att minska genom ändrade flygvägar. Trots det ställer domstolen krav på bullerisolering av bostäder, vård- och undervisningslokaler som utsätts för höga bullernivåer.

Antalet tillåtna flygrörelser minskas från ca 50 000 per år till 30 500 per år varav 3 000 med JAS Gripen. Tillståndet ger även Saab möjlighet att ta emot och underhålla helikoptrar i större omfattning.

- Det har varit ett omfattande arbete med den här ansökan, säger rätts ordförande chefsrådmannen Lena Pettersson.

Dåliga nomineringar är politikens ansvar!

Nämndemännens existens är ännu en gång ifrågasatta i media. Här kommer några exempel. DN berättade om en sovande nämndeman och i Solna ville två nämndemän fria en man åtalad för misshandel med hänvisning till Koranen och muslimska familjetraditioner. I Svea hovrätt ville två nämndemän få Esa Teittinen fälld för mordet på en 70-årig man och deras insats beskrevs i DN som "anmärkningsvärd" och i viktiga delar "fel i sak".

Som vanligt går rapporteringen oftast ut på att nämndemännen inte hör hemma i det svenska rättsväsendet och skall bort.

Det finns naturligtvis inget försvar för nämndemän som sover på under förhandlingen eller som inte förstår sitt uppdrag men var finns proportionerna?

Nu verkar det som att nämndemännen är ett lovligt villebråd som man kan ge sig på utan att "brottet" förhåller sig till rubrikernas storlek. Syftet med publiceringarna verkar istället syfta till att bädda för nämndemännens sorti från rättsväsendet.

Men frågan om nämndemännens roll har utretts flera gånger, senast i den stora utredningen "Nämndemannauppdraget" som kom 2013.

Slutsatserna är tydliga; nämndemännen gör ett gott jobb, de är uppskattade av professionen och har politikernas förtroende.

Nämndemannakommitten från 2002 kom till samma resultat liksom den tidigare

Domarutredningen som konstaterade att man aldrig kunnat påvisa något fall där nämndemännens politiska hemvist påverkarderas dommandet.

Målet med den sovande nämndemannen gäller en man som Migrationsverket utvisat till Afghanistan. Mannen överklagade till Migrationsdomstolen i Göteborg som bestod av en domare och tre nämndemän. Även här avslogs mannens överklagande då man ansåg att hans berättelse inte var trovärdig men två nämndemän hade en annan uppfattning och domen överklagades till Migrationsöverdomstolen.

I överklagandet sägs att en nämndeman sovit under förhandlingen vilket då skulle ha påverkat rättssäkerheten. Det är naturligtvis olyckligt men kunde ha undvikits om ordföranden, som noterat att nämndemannen såg trött ut, gjort en paus i förhandlingen, bjudit på en kopp kaffe och sen fortsatt förhandlingen. Nu måste allt tas om till onödiga kostnader och utan att något nytt i sak framkommit.

Kritiken på nämndemän träffar ibland rätt som t ex fallet i Solna där två nämndemän friar en åtalad som misshandlat sin hustru.

Nämndemännen hänvisade till Koranen och hemlandets sedvänjor.

Den misshandlade kvinnan borde dessutom inte ha anmält händelsen för polisen utan behållit det hela inom familjen. I det här fallet rör det sig om en nämndeman

som omnominerats till uppdraget. Kritiken bör därför hamna där den hör hemma dvs hos Centerpartiet och inte riktas mot själva nomineringsförfarandet. Ingen vill väl avskaffa det demokratiska valsystemet för att det ibland producerar olämpliga politiker?

I början på min tidningsbana fick man ibland referera tingsrättsförhandlingar vilket var en knepig uppgift.

Inte bara för att sakuppgifterna skulle vara rätt och parternas framförande korrekt refererade. Det var också viktigt att man avhöll sig från personliga omdömen om vem som hade rätt och vem som hade fel. "Kvälja dom" var inte tillåtet.

Nu tar enskilda journalister gärna på sig domarrollen (utan avlagt domared) och redogör för vilka vittnen som är trovärdiga och vilka uppgifter som man kan bortse från ... och vilka nämndemän som har fel för sig (läs Lisinski i DN 8/9/18).

Snacka om att kvälja dom!
Staffan Björnberg

Nämndeman i hovrätten
i Malmö 2006-2014

Texten lika aktuell idag som inför resoenemang som fördes förra året då den skrevs.

I SPALTERNA SEN SENAST

Villkorligt för försök till äktenskapstvång

Värmlands tingsrätt har dömt två föräldrar för försök till äktenskapstvång. Den man som skulle gifta sig med flickan frikänns. Flickan var vid händelsen 13 år gammal.

Händelsen utspelade sig i december 2015. Familjen hade nyligen kommit till Sverige från Syrien. Vid en fest utanför Mellerud skrevs en handling som benämndes som äktenskapskontrakt. I handlingen stod det att den då 13-åriga flickan och den då 24-årige mannen ingick äktenskap.

– Äktenskapskontraktet talar starkt för att paret ingick en äktenskapsliknande förbindelse. Vid förhör med de inblandade och med den professor i socialantropologi som tingsrätten anlidade som sakkunnig framkom dock att det finns oklarheter i frågan om den äktenskapsliknande förbindelsen var fullbordad, säger lagmannen Lars Holmgård.

Flickans två föräldrar döms till villkorlig dom för försök till äktenskapstvång. Enligt domen har föräldrarna utnyttjat flickans utsatta situation för att försöka förmå henne att ingå den äktenskapsliknande förbindelsen.

I Eskilstuna anordnas möten som rör grundläggande kunskap om rättsprocessen.

Bättre kunskap inom det juridiska

Under många år har nämndemännen i Eskilstuna tingsrätt fått ta del av lagman Bertil Jarls kunskaper vad gäller det juridiska. Möten avseende hur juridiken fungerar i domstol har nämligen arrangerats. Här har lekmannadomare fått ta del av värdefull basfakta om rättsprocessen.

Eskilstuna-Strängnäs nämndemannaförening har sett välvilligt på dessa möten. Många nämndemän i Eskilstuna har verkligen uppskattat rådman Bertil Jarls genomgång av det juridiska.

Mötena har inneburit att vissa grundläggande fakta förmedlats om hur själva rättsprocessen fungerar. Kunskaper som visat sig synnerligen värdefulla in-

för uppdraget som lekman i domstol. ”Vi har fungerat bättre som nämndemän” har varit den allmänna uppfattningen bland nämndemän som deltagit i mötena.

Inledande utbildning

En allmän åsikt bland många lekmannadomare har länge varit att den inledande utbildningen borde förbättras för landets nämndemän. En viktig inledande kunskap vad gäller själva rättsprocessen i en domstol borde vara regel. Många finner det anmärkningsvärt att nämndemän i Sverige inleder sitt uppdrag utan denna grundläggande kunskap. Kunskapen kommer att förvärvas under uppdragets gång. Så borde det inte vara, men i de flesta fall förhåller det sig på detta vis.

I SPALTERNA SEN SENAST

Inga sänkta beviskrav i gymnasielagen

Migrationsdomstolen i Stockholm har beslutat om uppehållstillstånd med stöd av den nya lagstiftningen om tillstånd på grund av gymnasiestudier som trädde i kraft den 1 juli 2018.

Domstolen har funnit att bestämmelsen i 16 f § tredje stycket om sänkt beviskrav för identitet står i strid med för Sverige bindande överordnade förpliktelser och ska därför inte tillämpas.

Istället gäller det normala beviskravet som innebär att identiteten ska vara klarlagd.

Målet i domstolen gäller en ung asylsökande man från Afghanistan, som kom till Sverige under hösten 2015.

Han har inte bedömts ha gjort sin identitet sannolik. Hans asylskäl har inte ansetts vara tillräckliga för att grunda ett skyddsbehov och inte heller har synnerligen ömmande omständigheter ansetts föreligga.

Eftersom mannen kommit in med en ansökan om tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av den nya lagstiftningen, hade domstolen också att pröva denna fråga.

I SPALTERNA SEN SENAST

Fängelse för brott mot upphovsrättslagen

Hovrätten för västra Sve-

rige har meddelat dom i målet som rör brott mot upphovsrättslagen beträffande streamingtjänsten Swefilmer.

Två män var åtalade för gärningarna.

Hovrätten dömer båda för brott mot upphovsrättslagen

och en av dem även för grovt penningtvättsbrott. Männen ska dessutom betala skadestånd till filmbolaget Nordisk Film A/S.

Hovrätten dömer, precis som tingsrätten, männen för brott mot upphovsrättslagen.

I SPALTERNA SEN SENAST

Livstids för Berghemsmordet

Hovrätten har dömt en 52-årig man som dömts av Umeå tingsrätt för bland annat mord på en kvinna på Berghem i Umeå. Även hovrätten dömer mannen för mordet och bestämmer straffet till livstids fängelse.

I maj 2018 dömde Umeå tingsrätt en 52-årig man till 16 års fängelse för mord, olaga hot, olovlig körning, vårdslöshet i trafik och vållande till kroppsskada. Han utvisades också på livstid. Åklagaren överklagade tingsrättens dom och ville att hovrätten skulle skärpa fängelsestraffet. Även 52-åringen överklagade domen och ville bli frikänd från alla brott som tingsrätten dömt honom för.

Hovrätten delar helt tingsrättens bedömning av 52-åringens skuld och dömer honom alltså för bland annat mord. Enligt hovrättens mening saknas det förmildrande omständigheter. Däremot finns det ett flertal försvärande omständigheter, bland annat att mordet karaktäriserats av oerhört stor brutalitet och hänsynslöshet, att det föregåtts av noggrann planering och att det skett i syfte att indirekt tillskansa sig all kvinnans egendom, till exempel hennes villafastighet.

Sammantaget har brottsligheten ett synnerligen högt straffvärde. Hovrätten bestämmer därför straffet till livstids fängelse. Utvisningsbeslutet ändras inte.

– Att planlagt döda en människa i syfte att indirekt tillskansa sig hennes totala förmögenhetsmassa är ett utomordentligt allvarligt brott, säger rättsens ordförande, hovrättsrådet Olof Hellström

Välkommen till Kulturmötet

Stora bilden är från utställning på Millesgården. Kultur är viktigt. Intrycket av landets nämndemän samhället som gillar kultur. Vi planerar att arrangera kulturmöten. Musik, litteratur, konst. Vill du

Maila på Stockholmeast@gmail.com för vidare information, eller ring antingen Staffan Ringskog, tel 0431 13260 eller Carl-Johan Ljungberg. Lämplig dag för kulturmötena är söndag eftermiddag.

I SPALTERNA SEN SENAST

Döms för ha avlossat skott mot två målsägande

Tingsrätten i Göteborg har dömt en man i 30-årsåldern för försök till mord och grovt vapenbrott till nio års fängelse

Den 11 april 2018 vid lunchtid blev två män som åkte i en bil på Hisingsgatan på Hisingen i Göteborg utsatta för beskjutning. Utredningen har visat att det var 14 skott som avlossades med en pistol av märket Glock som senare hittades på en närbelägen gata.

Minst tre av skotten träffade bilen och ytterligare ett skott träffade en trafikskylt nära bilen. Målsägandena träffades inte av skotten och fick således inga fysiska skador.

Den man som åtalades för att ha avlossat skotten har förnekat brott. Enligt honom så var det inte han som sköt.

Tingsrätten har dock kommit fram till att den bevisning som åklagaren har lagt fram i målet är så stark att det är ställt utom rimligt tvivel att den åtalade mannen var den som avlossade skotten mot målsägandena.

Bevisningen har bestått i bl.a. målsägandenas utpekanden av den åtalade och uppspelning av en film från händelsen. Vidare fanns teknisk bevisning i form av fynd av ett stort antal tändsatspartiklar på den åtalades handskar och jacka.

Tingsrätten har funnit att den åtalades invändningar och motbevisning inte förringar det starka bevisvärdet som åklagarens bevisning har. Åtalet är därför styrkt och den åtalade ska dömas för försök till mord. Han ska också dömas för grovt vapenbrott avseende innehavet av pistolen som användes vid skjutningen.

är att det är en grupp i
veta mera?

Start i oktober.

Vad är en effektiv styrelse?

För att förstå hur man skapar en effektiv styrelse, är det viktigt att man klarar att analysera de olika styrelseledamöternas roll, och då framför allt vilken roll de i verkligheten tar, samt hur de bidrar till ett sett ur medlemmarna, effektivt styrelsearbete.

Man skall också se på kostnaderna för styrelsens storlek, speciellt om styrelsemöten också innebär resor och eventuella övernattningskostnader.

Jag har skapat ett relativt stort antal styrelser, både i föreningar, men också för mycket stora och internationellt spridda projekt.

Jag har också kallats in för att få till effektiviteten i föreningsstyrelser. Med effektivitet, så mäter jag det alltid sett ur medlemsnyttan, och projektstyrelserna ur kund och uppdragsgivarnyttan.

Baserat på dessa erfarenheter, så har jag kommit fram till att cirka 5 styrelseledamöter är det effektivast, då det i princip aldrig är fler som deltar aktivt i styrelsearbetet, utan de har en läktarfunktion, där de eventuellt rapporterar till sina lokala medlemmar.

Vissa har accepterat sitt uppdrag, bara för att få en roll, men bidrar med det egentliga styrelsearbetet i mycket ringa art.

Självklart kan vid vissa tillfällen det behövas fler resurser för någon fråga. Att skapa en arbetsgrupp är då mycket effektivare. En grupp med rätt kompetens för den specifika frågan.

Fördelarna med detta förfarande är:
- att arbetsgruppens deltagare skall veta varför de tillfrågats, och skall ha god eller mycket god kompetens för frågan.

- Dess medlemmar belastar inte föreningen res- och övernattningskassa, mer än det som är nödvändigt för dess uppdrag. Ofta kan grupparbetet ske på distans, via mejl, telefon eller videolänk.

• Medlemskåren känner att vi använder den stora kompetensreserven på ett gott sätt.

*Hans Andersson
nämndeman
Eskilstuna Tingsrätt
Skribenten har mångårig erfarenhet
i olika styrelser,*

KRÖNIKA FRÅN VASASTAN:

Tingsrätten som estetisk miljö

Ofta tänker jag på vad människor känner när de går in i en rättssal.

Det är ganska strängt. Högt i tak, fångvakter i uniform. De åtalade lär uppleva obehag. Men även andra kan bäva.

Man blir tyst granskad av fem ögonpar som stirrar på en.

Vad skall ordföranden säga, och när skall åklagaren börja ansätta en?

Utöver de personer som levande företräder Rättvisan, finns det i tingsrätten olika symboler.

En gång låg Bibeln invid domaren, så inte mera. Ärkeängeln Michael sågs hålla Rättvisans svärd berett, men vägde också människors själar på sin våg.

Idag arbetar domstolen i lokaler som är svalt funktionella. Lagboken med dess post-it-lappar ses bara av rättens ledamöter. Att dessa sitter på ett podium, alltså litet högre än övriga, betygar

dock ännu lagens höghet. I Sverige behöver inte de närvarande resa sig, då rätten inträder - men så är det faktiskt ännu till exempel i Norge.

Av den utsmyckning som förr pryddessa salar finns föga kvar.

Neutrala konstverk har i min tingsrätt ersatt domarporträtten på väggarna.

Själv saknar jag herrarna i fina perruker och ämbetsdräkt. Hellre än att se en sträng fru Justitia med bindel och vågskålar trona över oss ville man låta blicken vila på de gamla juristfysiomierna med deras luttring och människokänedom.

Förr var rätten ett tempel, jämförbart med kyrkan. Fortsätter vi som nu kanske nya tingsrätter byggs i glas och metall?

Eller så har det funktionella nått vägsände.

Rättshistorikern Kjell Åke Modéer har hävdats att det nu sker en återtraditionalisering av rättens symboler. Vi inser alltså att de behövs.

Så salarna i våra barnbarns tingsrätter pryds kanske både av IT-utrustning och en svärd bärande ärkeängel?

*Carl-Johan Ljungberg,
Stockholm Vasastan
fil doktor*

I SPALTERNA SEN SENAST

Fällande dom mot man som knivhögg polis

Stockholms tingsrätt har meddelat en fällande dom mot den man som knivhögg en polis på Medborgarplatsen den 31 augusti 2017.

Tingsrätten har funnit utrett att mannen hade uppsåt att försöka döda polismannen och han fälls därför till ansvar för försök till mord. Polismanen har tillerkänts ersättning för kränkning med 100 000 kr.

Mannen döms även för två fall av misshandel som begicks på en gymnasieskola några dagar före mordförsöket på Medborgarplatsen.

Tingsrätten har bestämt påföljden till fängelse i fem år och mannen utvisas från Sverige med förbud att återvända hit.

I SPALTERNA SEN SENAST

Nämndeman skiljs från uppdraget

Den nämndeman som enligt uppgifter i media misstänks för att ha lurat till sig pengar från Eskilstuna kommun har hos tingsrätten begärt att få sluta som nämndeman.

Nämndemannen kommer därför inte att delta i den dömande verksamheten mer.

Domstolens dag vid Svea Hovrätt. Ett sätt för allmänheten att bli bättre bekant med svenskt rättsväsende.

Att stärka varandra

Välkommen på konferens i höst. Ett möte som planeras hållas i Mälardalen, Eskilstuna är en tänkbar stad.

Ett möte för alla. Medlem i lokal förening eller nämndeman utanför förening välkomnas.
ALLA ÄR VÄLKOMNA

- Mötet ska vara ett komplement till de möten och arrangemang som exempelvis NRF står för, säger Hans Andersson. Mötets syfte är att stärka nämndemännens position i samhället.

Temaämnet för konferensen är vilka frågor som bör vara av intresse för Sveriges nämndemän.

Är det främst frågor som rör arvode och ersättningsfrågor ?

Eller kan nämndemännen ha åsikter i sådant som rör samhället i stort ?

Kan landets lekmannadomare ha en åsikt om hur man exempelvis förebygger kriminalitet bland unga ?

På vilket sätt stärker man nämndemännens roll i samhället ?

Arrangörer är nämndemän i Eskilstuna, Strängnäs och Mariefred.

Du anmäler dig till Hans Andersson, tel 0731 421360.

Att mötas är att stärka varandra.
VÄLKOMMEN!

I SPALTERNA SEN SENAST

Åklagare frikänns

Tingsrätten i Göteborg har frikänt de åklagare som stämts för tjänstefel i ett enskilt åtal. Den man som hade stämt åklagarna gjorde gällande att åklagarna skulle ha pekats ut honom som skyldig till brott som ännu inte har prövats av domstol och att de därför skulle dömas för tjänstefel. Tingsrätten konstaterar i domen att mannen inte kunnat styrka sina påståenden.

I juli 2017 meddelade tingsrätten deldom i ett åtal som bl.a. rörde grova penningtvättsbrott. Tingsrätten frikände de tilltalade från de åtalen, men hovrätten har sedan undanröjt tingsrättens deldom och återförvisat målet till tingsrätten för ny prövning.

Den man som väckt enskilt åtal mot åklagarna har menat att han inför och under huvudförhandlingen i tingsrätten pekades ut av åklagarna som skyldig till de brott som låg bakom de åtalade penningtvättsbrotten. Han har också påstått att åklagarna inte varit objektiva i den förundersökning som pågår om brottsmiss-tanken mot honom. Han har därför ansett att åklagarna ska dömas för grovt tjänstefel.

I SPALTERNA SEN SENAST

Fängelse för våldtäkt mot barn

Nu dömer även Hovrätten över Skåne och Blekinge i linje med tidigare dom.

Malmö tingsrätt dömde den 8 juni 2018 en fotbollsspelare i Malmö FF för att vid två tillfällen, då han var 21 år, haft frivilliga samlag med en 14-årig flicka. Han dömdes för våldtäkt mot barn till fängelse i 2 år och 8 månader samt att utvisas ur Sverige med förbud att återvända hit inom 10 år. Hovrätten har i dag fastställt den domen.

Fotbollsspelaren skulle även betala skadestånd till målsäganden med 150 000 kr. Den ena händelsen hade enligt tingsrätten ägt rum i en lägenhet i Malmö och den andra händelsen på en toalett i Folkets Park i Malmö.

Fotbollsspelaren överklagade domen till hovrätten och ville bli frikänd. Han åberopade tre nya vittnen. Ett av vittnena skulle enligt fotbollsspelaren bevisa att han och flickan inte kunde ha haft samlag i en lägenhet vid den tidpunkt flickan sagt.

Till skillnad från vid tingsrätten erkände han att han hade varit i Malmö vid det andra tillfället.

De båda andra vittnena skulle enligt fotbollsspelaren bevisa att han hade ett så snävt tidsschema att han inte kunde ha hunnit med att vara med flickan inne på en toalett i Folkets Park.

Hovrätten har sålunda fastställt tingsrättens dom i samtliga delar.

– Uppgifterna från de nya vittnena i hovrätten är inte oförenliga med vad flickan berättat och lämnar inget utrymme för tvivel att de haft samlag på det sätt hon berättat, säger hovrättsrådet Bob Nilsson Hjorth i en kommentar.

Uno Jansson tar emot medalj i Stockholms tingsrätt från lagman Stefan Strömberg.

Okunskap villkor för ondska och översitteri

ÖVERSEENDE SKAPAR FRAMGÅNG

Att ha overseende är en viktig faktor för framgång. Sådant har nog äldre mer av än yngre. Goda människor är genuina, intelligenta. Ondska är en konsekvens av okunskap.

Uno gillar jazz.

Den som säger detta är Uno Jansson. Uno Jansson fyller 86 i år. Under femtio år var han nämndeman vid Stockholms tingsrätt.

När han lämnade uppdraget för fyra år sedan fick han medalj av chefen för domstolen, lagmannen Stefan Strömberg.

Han började som postiljon, stod och sorterade post mitt i natten på nattåget mellan Göteborg och Stockholm. Göteborgare som han är.

I smällkall vinter. I kvalmig hetta.

Under många år satt han i styrelsen för Postverket. Han var även ledamot av Nordeas styrelse.

- Posten var mitt yrkesliv, säger Uno.

- Posten var en bra arbetsplats som jag känner djup tacksamhet inför.

Uno Jansson började som postiljon. Han satt i styrelsen för Posten. Under femtio år var han verksam som nämndeman. FOTO: STAFFAN RINGSKOG

Döms för kränkande fotografering

Tingsrätten i Attunda har dömt en man som åtalats för att bland annat ha filmat ett stort antal barn i ett omklädningsrum i en skola i Sigtuna. Han döms för grovt barnpornografibrott och kränkande fotografering och påföljden bestäms till fängelse i två år.

35-åringen döms för att i smyg med sin mobiltelefonkamera ha filmat ett 90-tal unga pojkar bland annat i ett omklädnings- och duschrum i en skola i Sigtuna samt i badhus och ett friluftsområde i samma kommun.

Mannen döms dels för att han har skildrat barnen i pornografisk bild (barnpornografibrott), dels för att han filmat dem i en miljö där det sedan den 1 juli 2013 råder förbud mot olovlig och hemlig fotografering (kränkande fotografering).

Mannen döms även för att ha skildrat och innehaft barnpornografi av annat slag.

Åklagarna hade yrkat att mannen även skulle dömas för grovt utnyttjande av barn för sexuell posering avseende flertalet av pojkarna samt för sexuell övergrepp mot barn avseende nio av pojkarna.

- Du blir mer ödmjuk ju äldre du blir, säger Uno Jansson.

- Ju ärligare du är, desto bättre går det för dig. Att aldrig vara rädd för andra. Men man kan ju inte vara öppen mot vem som helst.

- När vi är unga tror vi att just jag är utvald och speciell.

- Mina behov är snarare dina behov. Vi har gemensamma behov.

En synnerligen missbrukat resurs är de äldre.

- I äldres närvaro brukar de flesta landa mjukt.

Men visst finns det undantag, säger Uno.

- De som alltid försöker få sin vilja igenom och som har

svårt att förstå andra människor, oftast genom okunskap. Människor som har svårt att lyssna och förstå andra.

- Sådana blir ensamma och utstötta. Ingen vill umgås med dem. De har aldrig förstått det vackra i att vara människa.

- Ondska och översitteri kräver dumhet, okunskap. Aggressiva människor som utövar våld saknar mognad, saknar kunskap.

- Om de förstod, hade kunskap, skulle de aldrig göra någongon illa.

- Se alla krig i världen. Inte är det intelligens. Snarare sturskhet, mindervärde och dumhet. Men alla förtryckta vinner, förr eller senare.

- Hitler. Auschwitz. Vietnam. Hiroshima. Lenin. Stalin. Apartheid. Vissa ledare talar gärna fred men står för krig och aggression.

- Anti-rasismen är viktig. Rasism med politiska och religiösa uttryck farlig.

Litteratur, konst, musik är Unos stora intressen. Ett villkor för goda samhället är kultur och bildning. Han läser mycket.

- Europa har de stora konstnärerna.

- Så länge det finns god kultur, finns det hopp. Kulturen gör vår tillvaro enklare.

STAFFAN RINGSKOG

Nu höjer vi ribban!

Om nämndemannavalet 2019:

- Vill du bli nämndeman?
- Ja, gärna, det skulle vara en intressant uppgift!

- Men det blir inte val för-rän 2019, det kanske du vet?

- Nej, det har jag inte tänkt på!

Så kunde det låta under hösten föregående år 2018, då inga nämndemannauppdrag tillsattes utan valet fördröjdes med ett år.

Nämndemän är inte politiker!

Att vara nämndeman är mycket speciellt.

Tillsättningen har i synnerhet tidigare skett av förtroendevalda, som haft sina kommunala uppdrag länge och nu vill trappa ner.

Att både ha politiska och nämndemannauppdrag förekom inte för 30-40 år sedan. Men så kom kravet från media att åldersfördelningen skulle vara jämnare. Det finns ingenting före-

skrivet om denna sak i lagstiftningen.

Andelen äldre är givetvis större på grund av att de i regel avgått från sina kommunala uppdrag och fått nämndemannauppdraget som en sorts sista förtroendeuppdrag.

Hedersuppdrag

Att utses till nämndeman var för 50 år sedan och tidigare ett hedersuppdrag som inte delades ut hur som helst.

Och det är en utsatt position som ideligen blir utsatt för angrepp från media men också från yrkesjurister och till och med Advokatsamfundets Ann Ramberg, vilket är anmärkningsvärt då detta samfund vilar på rättegångsbalkens 8 kap. och borde vara höjt över att opåtalat angripa nämndemannainstitutionen som också grundar sig på lagen, nämligen rättegångsbalkens 4 kap.

Höj uppdragets status!

Nu när nämndemannaval ska ske 2019 borde kommuner och landsting tänka sig lite noggrannare för om vilka som bör utses för att höja uppdragets status.

Helst utse bara de som kan ägna sig åt uppgiften helhjärtat och inte samtidigt har hela den politiska beslutsapparaten i sin huvuden.

Det innebär att nämndemän i första hand inte bör utses efter ålder för att tillgodogöra sig det oskrivna kravet om jämn åldersfördelning.

Visdomen kommer med åren.

Det är en gammal erfarenhet att människan mognar med åren.

Detta hindrar inte att även detta uppdrag har god nytta av yngre, mindre erfarna personer.

Men det kräver noga åtskillnad från politiska uppdrag och kan tyvärr sam-

manblandas med sådana, vilket har hänt! Det är förödande!

Välj nämndemän med omsorg!

Några tips:

- Utgå från ett genuint intresse för rättsfrågor

- Förbered gärna genom studiebesök vid domstol och kontakt med redan verksamma nämndemän och diskutera erfarenheter och "fallgropar".

Leif Magnusson

Med mångårig erfarenhet som nämndeman i Stockholm.

Ordförande i Svea hovrätts nämndemannaförening under ett antal år.

ANNONS

Vi är några nämndemän som nu planerar nästa resa

RESA TILL TRIER I HÖST

Välkommen - fyra platser kvar

Vi är några nämndemän som varje år reser på egen arrangerad resa till valfri stad i Europa. Nästa resa planerar vi besöka staden Trier, vid floden Mosel, i Rheinland-Pfalz. Nu har vi fyra platser lediga.

Resan kostar inte mer än 6000 kronor. Vi reser 10-14 september.

För vidare information, maila till Stockholmeast@gmail.com eller ring 0431 13260.

Från vår resa till London, Westminster Bridge

Mairie de Paris

VISSTE DU ?

Att vi inom nämnde-männens reseklubb besökt:

**Paris,
Dublin
London
Moskva**

Att nästa resa är till Trier

Vi reser till själv-kostnads-pris.

7 avril
18 septembre
2011

Petit Palais

Musée des Beaux-Arts
de la Ville de Paris,
Avenue Winston-Churchill
75008 Paris
www.petitpalais.paris.fr

**charlotte
perriand**

de la
photographie
au design

Rhône-Alpes

PMG

PMG

PREMIERE

SCOPE

marie claire

fip

Cassina

QUAND
LE DESIGN
DEBUTE
EN 1958

LEKMANNADOMAREN!

*En tidning för
kunskap och bildning*

Tidning för främst landets nämndemän
Tidningen når nämndemän via mail.

FOTO: STAFFAN RINGSKOG

Ny gryning. Ny tidning.

Nästa nummer kommer ut i maj 2019